

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра філософії
Інститут вищої освіти НАПН України
Польське Товариство філософської педагогіки
імені Броніслава Ф. Трентовського (TRF)

**Під знаком Григорія Сковороди:
зоряний час української культури**

МАТЕРІАЛИ
IV міжнародної науково-практичної конференції

*«Гуманістична філософія освіти як складова успішних посттоталітарних
трансформацій»
(6-7 грудня 2018 року)*

Харків
ХНПУ- 2019

взаємно доповнювальними. Звернення до педагогічних ідей цих освітніх філософів збагачує сучасні уявлення про духовний світ людини та розширює ціннісно-сміслову наповнення світоглядного і правового виховання.

Посилання

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – Режим доступу <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>

Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О.Сухомлинський // Вибрані твори: В 5 т. – К.: Радянська школа, 1976. – Т. 3. – 335 с.

Філософія освіти: Навчальний посібник / за заг. ред. В. Андрющенка, І. Передборської. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.

НІМЕЦЬКА МІСТИКА У ФІЛОСОФСЬКІЙ ТВОРЧОСТІ Г.С.СКОВОРОДИ

Н.В. Григорова, м. Харків

У сучасному сквородиознавстві багато дослідників звертають увагу на вплив німецької містики на стиль та мовностилістичні уподобання Г. Сковороди. Тут треба передусім назвати праці Т. Закидальського, В. Нічик, М. Поповича та ін. Але образи і символи німецької містики та їхні сучасні інтерпретації у рамках сквородинівської традиції ще недостатньо розкриті у їхній антропологічній укоріненості. У цьому зв'язку доцільно звернутись до аналізу не стільки цих образів, скільки до методології їхнього конструювання.

Варто зазначити, що містичне підґрунтя присутнє передусім у тих образах, які пов'язані з міфом про походження та комунікативно і екзистенційно відтворюються у так званих гранічних ситуаціях, які дещо виходять за межі моделей пояснення, присутніх в українському платонізмі. Розглядаючи цей момент, К. Ясперс робить зауваження, яке методологічне прояснює притаманну Сковороді інструменталізації містики. Наведемо його аргументацію: «Живий процес передбачає відокремлення від нього та утворення оболонки у ньому. Без відокремлення існує загроза закосніння, а без оболонки можливе знищення. Але відокремлення та утворення оболонки можуть здійснюватись разом, відриваючись від живого духу, що здатне, з

одного боку, спричинити нігілізм, а з іншого – остаточне замурування в оболонці. Те, що називають мотивами світогляду, є певною мірою мотивами уникнення загроз знищення і занепокоєння тим, як уникнути страждань живого. У міцних світоглядних оболонках людина шукає порятунку від страждань у граничних ситуаціях, вона жадає спокою замість вічного руху» [1, 283].

На ці моменти, набагато раніше за Ясперса, звертає увагу Г. Сковорода. Як приклад тут можна навести його трактат «Дружина Лотова», де подолання закосніння, вихід за межі буденної світоглядної оболонки і пов'язані з цим ризики, розглядаються у контекстах богопізнання. Зняття гріховності, за Сковородою, відбувається через виправдання порушення різного роду табу і заборон у граничних ситуаціях. Виправдання пияцтва Лота як шляху до прозріння в інтерпретаційних схемах Сковороди нагадує аргументацію Майстра Екгарта про гріховність як прояв богоподібності людини і можливість безпосереднього спілкування з Богом.

Німецька містика, з якою Сковорода познайомився під час своїх подорожей по Європі надала поштовх новим інтерпретаційним лініям в українському платонізмі, який завдяки Сковороді доповнюється герменевтикою символічних форм, де Бог, людина і світ виступають як єдність в онтологічному та комунікативному аспектах.

Посилання

Jaspers Karl. Psychologie der Weltanschauungen. München: Piper. 1994. 515 S.

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ У СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ КОНТЕКСТАХ

О.В. Огірко, м. Львів

В умовах становлення і розбудови незалежної Української держави в сучасності особливо гостро постає проблема духовно-морального відродження молоді на основі засад християнської моралі. Християнство є традиційною